

Ilmasto- ja kiertotalousyhteistyötä lisäävä yhteishanke, Laitila ja Uusikaupunki

Kaupunginhallitus 19.09.2022 § 355
711/11.00.00/2022

Valmistelija: Kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Uudenkaupungin kaupunki on yhteistyössä Laitilan kaupungin kanssa hakenut keväällä Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut –ohjelmasta rahoitusta kaupunkien ja yritysten väliseen ilmasto- ja kiertotalousyhteistyön kehittämiseen.

Kohderyhmänä ovat kaupunkien eri toimialat, kuntapäätäjät, yritykset, oppilaitokset sekä muut sidosryhmät ja kuntalaiset. Yhteisen resurssin avulla on mahdollista käynnistää kaupunkien yhteinen ilmasto-/kiertotaloutta koskeva koordinoitutyö.

Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma on myöntänyt hankkeelle tukea 70% (70.000 €). Kuntarahoitusosuus on kunnille yhteensä 30.000 €. Hankkeen kokonaisbudjetti on 100.000 € toteutusajalle 1.10.2022-30.4.2024. Molempien kaupunkien osuus on 15.000 € koko hankekautena jakautuen kolmeksi vuodeksi. Kaupunki on varanut rahoitusta ilmasto-ohjelman laatimiseen 20.000 € vuodelle 2022. Kyseinen hanke on osa laajempaa kokonaisuutta, jonka tavoitteena on ilmasto-ohjelman laatiminen. Kuntarahaosuus maksetaan tästä rahasta. Budjettiin varataan rahoitus myös vuosille 2023 ja 2024.

Hankerahoituksen on hakenut Uudenkaupungin kaupunki, joka hallinnoi hanketta. Laitilan kaupunki on hankkeessa kumppani.

Hankkeen aikana toteutetaan konkreettisia toimia erilaisilla kiertotalouden kokeiluilla ja kehitetään molempien kaupunkien toimintatapoja ja käytänteitä. Tämän lisäksi löydetään päästöihin vaikuttavia ratkaisuja, erityisesti vähähiiliseen liikkumiseen, logistiikkaan, kiertotalouden edistämiseen ja materiaalitehokkuuteen, teemoista jotka ovat nousseet esiin keväällä 2022 molempien kuntien työpajoissa.

Päästöjen vähentämisessä avainasemassa on yhteistyön lisääminen kuntien, yritysten ja paikallisten jätehuolto- ja energiayhtiöiden, sekä oppilaitosten välillä. Kiertotalouden mahdollisuuksien edistäminen kokeiluilla, sivuvirtojen ja hukkalämmön kartoituksilla, sekä lisäämällä kiertotalousosaamista. Toimissa huomioidaan seudun vahvat tuotantoalat kuten autonvalmistus-, metalli-, lasi-, muoviteollisuus sekä alkutuotanto. Paikalliset jätehuolto- ja energiayhtiöt ovat yhteistyökumppaneina mukana hankkeen kokeiluissa. Yhteisiä teemoja voivat olla esim. muovin kierrätys, hukkalämpö ja erilaiset uudet digitaaliset ratkaisut.

Hankkeen idea pohjaa ekotekoagentti-toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen Uudenkaupungin ja Laitilan alueella. Hankkeen avulla saadaan lisäresursseja toiminnan kehittämiseen ekotekoagentin ts. hankkeeseen palkattavan ilmastokoordinaattorin myötä.

Toimenpiteet

Osavaihe 1. Ekotekoagentti seudullisen ilmastotyön vauhditukseen yhteistyömallilla Uudenkaupungin ja Laitilan kesken: Rekrytoidaan yhteinen Ekotekoagentti-koordinaattori, kartoitetaan nykytila, kootaan seudullinen ilmastotyöryhmä, laaditaan yhteinen viestintäsuunnitelma

Osavaihe 2. Kiertotalouden vauhditus: - materiaalikierron ja -tehokkuuden parantaminen ja edistäminen: Toteutetaan kokeiluja kierrätyksen tehostamiseksi alueella teollisten symbioosien työpajatoiminnasta saatujen kehittämisajatuksien pohjalta, käynnistetään sivuvirtakokeilut sekä digitaalisten ratkaisujen kokeilut Osaamisen kehittäminen ja vertaisoppiminen: Järjestetään kaupunkien toimialoille työpajoja, teemasta ja tiedonjakotilaisuuksia yrityksille, viranhaltijoille, päättäjille, kehitysyritysten edustajille ja muille sidosryhmille kiertotalous- ja ilmastoaiheista.

Osavaihe 3. Vähähiilisen liikkumisen lisääminen seudulla: Edistetään vähähiilistä logistiikkaa mm. tavaraliikenteen ja henkilöliikenteen uusien ratkaisujen avulla esim. selvitys paikallisliikenteen kehittämisen mahdollisuuksista, kartoitus hyvistä käytännöistä muualta kokeiluksi esim. Ukikyty-pilotin kokeilu Laitilassa hankkeen aikana. Pyöräilyn ja kevyenliikenteen edistäminen esim. selvitys lainattavien kaupunkipyörien erilaisista pilottihankkeista ja testaus seudulla. Sähköpyöräilyn kasvaessa turvallisten reitistöjen kartoitus ja pyöräparkkiratkaisut. Vaihtoehtoisen käyttövoiman käytön edistäminen esim. kontaktoidaan alan yrityksiä heidän kehittämistarpeistansa vähähiilisen logistiikan suuntaan

Osavaihe 4. Viestintä: Hankkeessa luodaan Ilmastotekojen viestintästrategia, jossa tarkemmin suunnitellaan viestinnän välineet, väylät, yhteistyökumppanit sekä kohderyhmäkohtaiset ydinviestit, esim. ilmastokumppanit -ohjelman hyödyntäminen.

Hankkeen tuloksia

- Käynnistetty yhteistyömalli kahden kaupungin ilmastokoordinoitavuuteen päästötavoitteiden saavuttamiseksi,
- On perustettu seudullinen ilmastotyöryhmä,
- Kiertotalousorientoitunut ajattelu on yleistynyt eri organisaatioissa ja kuntalaisten keskuudessa,
- Kierrätystaso yrityksissä on parantunut alueella: -on löydetty uusia ratkaisuja kierrätyksen tehostamiseen,
- Perustettu kaupunkien mahdollistamia seudullisia yritysverkostoja materiaalitehokkuuteen,
- Testattu uusia digitaalisia ratkaisuja,

- Löydetty uusia bisnesmahdollisuuksia kierrätyksestä kokeilujen avulla,
- Löydetty vähähiiliseen liikkumisen uusia mahdollisuuksia seudun elinvoiman ja saavutettavuuden lisäämiseksi,
- On edistetty vaihtoehtoisten käyttövoimien lisäämistä kunnissa ja konserniyhtiöissä,
- On oltu mukana edistämässä sähköautojen latauspisteiden sekä liikennebiokaasun jakelua alueella yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa,
- On selvitetty ja kokeiltu julkisen liikenteen sekä erilaisien liikkumismuotojen yhdistämisen mahdollisuuksia,
- Osaaminen kiertotaloudessa on parantunut yhdessä oppien,
- On arvioitu ja laskettu kokeilujen ja toimien vaikutuksia päästöjen vähentymiseen seudulla ja siten lisätty tietoisuutta vaikutuksista,
- Kokeilukulttuuri edistyy kuntaorganisaatiossa. Yhteistyö kaupungin ja yritysten välillä paranee,
- Kiertotalouden osaamista kehitetään jatkossakin lyhyillä koulutuksilla, mm. uusille päättäjille,
- Tavoitteena on Ekotekoagentin saaminen pysyväksi toimijaksi joko jaettuna resurssina tai molempiin kaupunkeihin omansa.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää, että Uudenkaupungin kaupunki osallistuu hankkeeseen 50% kuntarahaosuudella, mikä on yhteensä 15.000 euroa hankkeen toiminta-ajalle 2022-2024. Hankkeen avulla lisätään alueellista sekä paikallista eri tahojen välistä ilmastoyhteistyötä ja näkyvyyttä. Yhteisen resurssin avulla syntyy kuntien välistä synergiaetua, mitä olisi muutoin vaikeaa saavuttaa.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
